

Veilig werken op groendaken en daktuinen

Groendaken zijn niet meer weg te denken uit het straatbeeld. Als aannemer is het een uitdaging om een groendak veilig te betreden en te onderhouden. Op de infoavond van Groen Groeien omtrent 'veilig werken op groendaken' boden we aan de hand van een aantal workshops antwoord op de meest gestelde vragen. We verdiepten ons niet in de technische opbouw van het groendak maar op het veilig en comfortabel werken.

*Bron: Condor Safety bvba
Bewerking tekst: Jan Vancayzeele*

Als we daktuinen en groendaken van dichtbij bekijken, stellen we vast dat groenaannemers een grote uitdaging hebben aan de aanleg en het onderhoud van de groendaken. Naast de 'technische kant' wordt de groenaannemer geconfronteerd met valgevaar.

Hier wordt in veel gevallen te weinig bij stilgestaan. Het is nochtans van levensbelang om een goede risicoanalyse te maken en veiligheidsmaatregelen te nemen. Als alles goed gaat, heeft men al in de ontwerpfase en pre-planning stilgestaan bij de veilige

betreding van een daktuin of groendak.

Hou rekening met de risicohiërarchie

Het is de taak van de betrokken personen rekening te houden met de, bij

wet bepaalde, risicohiërarchie. Risicohiërarchie houdt in dat men eerst het (val)gevaar bij de bron bestrijdt. Indien dit niet lukt, grijpt men naar collectieve systemen zoals bijvoorbeeld randbeveiliging. Kan men om technische redenen geen collectieve beschermingsmiddelen (CBM) installeren, dan maakt men gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's). Voorbeelden hiervan zijn een harnas, leeflijn en ankerpunt (valbeveiliging). Dit noemen we de zekeringketen.

Welke valbeveiliging kiezen?

De keuze van je type valbeveiliging hangt af van enkele factoren zoals intensieve en extensieve groendaken of tuinen. Waar men op een extensief groendak misschien één of twee keer per jaar een betreding doet (naargelang plantkeuze, groeifase en vakkundige aanleg), zal men op intensieve groendaken twee tot tien keer per jaar een betreding doen. Het spreekt voor zich dat je bij een 'openbare' groene ruimte op hoogte altijd moet kiezen voor een collectief permanent valbeveiligingssysteem. Er bestaat een richtlijn van de FBB (Fachvereinigung Bauwerksbegrünung) die helpt de keuze te bepalen van je type valbeveiliging (type groendak en zijn functie plus het aantal betredingen). De richtlijn kijkt ook naar het stadium waarin het project zich bevindt. Is dit de eind- of genotsfase, de groeifase of de aanleg/opbouwfase?

Gebruik PBM's correct

Een grote uitdaging blijft echter veilig werken tijdens de opbouwfase en tijdens het onderhoud van de daktuin of het groendak. Ook hier geldt de regel: eerst collectief beveiligen. Doordat de betreding vaak van korte tijd is, maakt men in veel gevallen gebruik van de PBM's (harnas en leeflijn). Het gebruik van deze PBM's is niet zonder gevaar indien men niet de juiste kennis bezit.

Verkeerd gebruik van een valbeveiliging kan leiden tot ernstige letselongevallen. Enkele voor de hand liggende voorbeelden zijn: pendule effect (= slingerbeweging), verkeerde keuze van leeflijn waardoor de gebruiker niet hoog genoeg staat om zijn leeflijn in werking te laten treden, slecht afgestelde harnassen...

Vandaar de noodzaak om een goede opleiding/training te krijgen bij het gebruik van valbeveiliging. Zo leert de deelnemer de juiste keuze in leeflijnen te maken en combineert hij deze met de correcte zekeringstechniek. Zo zal men bijvoorbeeld bij een situatie van werkplaatsbepierking een ander type leeflijn gebruiken dan wanneer men zich in een situatie van anti-val bevindt. Men kan terecht bij gespecialiseerde trainingscentra voor de training 'veilig werken op groendaken.'

Ankerpunten en perforatie

Regelmatig ontspinnen zich discussies tussen betrokken partijen over de keuze van ankerpunten op een groendak of daktuin. Je kan niet zomaar je leeflijn vastmaken aan om het even wat op het dak. Om te voldoen aan 'code van goed vakmanschap of goede praktijk' moet men ankerpunten gebruiken die voldoen aan de Europese norm EN795 (A-B-C-D-E). We kennen allemaal de vaste ankerpunten en permanente leeflijnen op platte daken om je aan te beveiligen.

Deze hebben echter een groot nadeel dat tot discussie leidt: Men moet bij de klassieke ankerpunten de dakbekleding perforeren. Indien de perforatie niet vakkundig dicht gemaakt wordt of de ankerpaaltjes bewegen kan dit zorgen voor lekkage of een koudebrug. Zonder twijfel zorgt dit voor nachtmerries bij opdrachtgever, architect en aannemer. De fabrikanten van ankerpunten zijn niet bij de pakken blijven zitten. Er zijn ondertussen ankerpunten volgens de norm EN795 op de markt die gebruik maken van het gewicht van het substraat om het op zijn plaats te houden. Naargelang het type substraat moet hiervan meer of minder op het ankerpunt geplaatst worden om het op zijn plaats te houden. Op deze manier krijgt men een compleet veilig geïntegreerd ankerpunt in het groendak zonder perforatie van het dak. ■

Een grote uitdaging blijft het veilig werken tijdens de opbouwfase en het onderhoud van de daktuin of het groendak.

© CONDOR SAFETY